

Oudermodules “Wij Gebaren1” t/m “Wij Gebaren7” Met als raamwerk het Europees Referentiekader voor talen (ERK)

Wat is de kern van WG1 t/m 7?

Module 1 t/m 7 is ontworpen volgens een mix-geïntegreerd aanpak. Het taalkundige deel is vermengd met het pedagogische deel. Beide delen versterken elkaar.

Zoals bekend werkt ERK met thema's, domeinen, 4x7 schema en de “Ik kan-statements”. De modules zijn ontworpen met ERK als basis. Kern is dat het opvoeden en alle daaraan gerelateerde zaken (gezinseducatie, eigen familiegeschiedenis overdragen, excursies maken als gezin, huiswerk maken onder begeleiding, samen socratische gesprekken kunnen voeren enzovoorts) kunnen plaatsvinden door inzet van gebarentaal (De Geus et al 2015; Oyserman & De Geus fc.). Het gebruik van Nederlandse Gebarentaal (NGT) is een middel om sneller tot gericht opvoeden te kunnen komen. Op het niveau waar ouders en kind elkaar kunnen vinden. Immers: communicatie komt van twee kanten en is een kwestie van over en weer goed afstemmen (De Geus et al 2015; Oyserman & De Geus fc.).

Hoe zijn we hierop gekomen?

We zien veel ouders hun dove/slechthorende kind qua taal anders behandelen dan de horende broers en zussen. Vaak wordt de taal versimpeld. Vandaaruit ook de talige acties en handelen richting kind. De zinnen worden ook steeds vaker in gebiedende en/of meedelende wijs gecommuniceerd. Dit heeft natuurlijk effect op het dove/slechthorende kind. Maar ook op ouders. En op: de mogelijkheden om tot ‘breder opvoeden’ te komen.

Wat doen wij in de les?

- Situaties stimuleren die thuis kunnen gebeuren
- Deze situaties van a-z oefenen vanuit verschillende hoeken, aanpakken, oudervisies
- Het geoefende doorbespreken: wat is handig voor ouders om te weten hoe dove/slechthorende kinderen het e.e.a. beleven?
- Thuis proberen ze het geoefende direct toe te passen. Ook kunnen ouders het gebruiken als “back-up” voor als er een situatie ontstaat. Dan hoeft er niet nagedacht te worden hoe iets aangepakt moet worden. Er is al “back-up”; het geoefende kan meteen van stal gehaald worden en toegepast. Ouders hebben daardoor meteen ruimte om ook te kunnen kijken naar hoe zoiets verloopt (inhoud) in plaats van te moeten nadenken over taal (uitvoering).
- Reverse-feedback
- Ouders bespreken met elkaar aanpakken, technieken, strategieën, ervaringen in de les of in de koffiepauzes tussendoor.

Welke pedagogische onderdelen behandelen we zoal?

- Vraag- antwoord houding
- Luisterhouding en technieken
- Kind laten luisteren op een prettige manier
- Overzicht geven
- Keuzemogelijkheden geven
- Aanpak van iets of gebeurtenis van tevoren doorbespreken

- Discussiëren
- Onderhandelen
- Conflictbeheersing
- Socratische gesprekken voeren
- Etcetera.

Niveau van de modules wat betreft pedagogie?

Eind module 7

kunnen ouders:

- basistechnieken en -strategieën inzetten gelijkwaardig aan die doorgaans ingezet worden bij horende broers/zussen.
- opvoeden volgens de eigen 'lijn'/visie met en via gebarentaal.

weten ouders:

- wat anders kan zijn bij dove/slechthorende kinderen wat ze van buitenaf meekrijgen. Bijvoorbeeld qua waarneming, informatieverwerking en prikkels. Na verloop van tijd steeds beter bedenken waarom een situatie anders verloopt dan bij een horend kind. Dat geeft rust. Het kind is niet raar/apart. Het vraagt gewoon om een andere aanpak.

zijn ouders:

- vaardig in het kunnen bewandelen van het continuüm van gesproken Nederlands naar visueel NGT.
- kennishebbers van informatie met betrekking tot "typisch doof" vs. gedrag dat niet "doofs" is (regelmatig worden er recente en up-to-date bevindingen vanuit onderzoek gedeeld met de deelnemende ouders).
- geïnformeerd over hoe dove kinderen het een en ander kunnen beleven innerlijk.

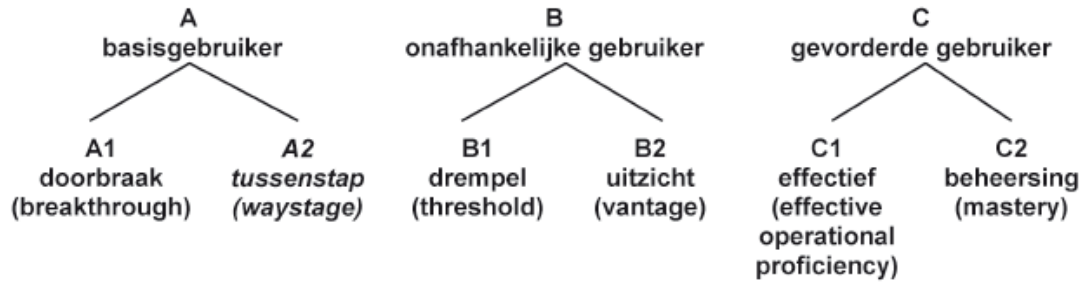
Is er een lijn met school etc.?

In principe niet. Ouders zijn de opvoeders van hun dove/slechthorende kind. Zij bepalen de manier van opvoeden. Daarnaast komen er steeds minder dove/slechthorende kinderen terecht bij Cluster2scholen. Ze gaan steeds vaker (en sneller) richting regulier onderwijs. Wel hebben ouders handvatten hard nodig. Juist omdat ze meestal geen contact (meer) hebben met de cluster2-school.

Natuurlijk kan een Cluster2-school een lijn maken tussen school en thuis door deze oudermodules te gebruiken als onderdeel van de eigen taalbeleid.

Hoe zijn de modules opgebouwd?

Alle modules zijn volledig opgebouwd aan hand van het ERK. De ERK-descriptoren en de "Ik kan" statements vormen het fundament van de oudermodules. Ook de opbouw van taalvaardigheden verdeeld over niveaus wordt gebruikt. Figuur 1 (ATERK 2013; Nederlandse Taalunie 2008 en CoE 2001) toont een verdeling van drie soorten gebruikers/niveaus: A is basis, B is onafhankelijk en C staat voor gevorderd.

Figuur 1 algemene ERK-taalniveaus (ATERK 2013:8)

Tabel 1 Overzicht modules

Wij Gebaren	Bijeenkomsten	Uren	Toets	Gemiddeld ERK-Niveau	Leeftijd kind (ong).
WG 1	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	A1	1,0 jaar
WG 2	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	A1-A2	1,5 jaar
WG 3	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	A2	2,0 jaar
WG 4	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	A2-B1	2,5 jaar
WG 5	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	B1	3,5 jaar
WG 6	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	B1-B2	5,0 jaar
WG 7	15 bijeenkomsten	2,5u per bk x 15 = 37,5 contacturen	2 toetsen	B2/C1	6-7,0 jaar

Uit de matrix domeinen *Persoonlijk, Publiek, Educatief en Professioneel* (ATERK 2013; Nederlandse Taalunie 2008 en CoE 2001) worden bijpassende categorieën en thema's geselecteerd. Hieronder zijn enkele voorbeelden beschreven uit de lessenserie van "Wij Gebaren" 4 en 5.

Tabel 2 Wij Gebaren 4 voorbeeld

Bijeenkomst nr:	Les thema	ERK-Domein	ERK-Categorie/Thema	Grammatica
7	Emotiegebaren (verdieping)	Persoonlijk	C: Plaatsen; Personen T: Thuis; familie	-Gezichtsuitdrukkingen adjectief, adverbial -mondbewegingen (OC) -NM grammaticale markeerders (Prosodie) -Taalfunctie: nuances -Zinstypen
11	Taalfuncties	Educatief, Persoonlijk	C: Gebeurtenissen, Activiteiten T: Ordeproblemen, debatten & discussies	-niet manuele bijwoorden -Tijdsmarkering
12	Tijd in Gebarentaal	Persoonlijk	C: Instellingen; Activiteiten T: De Familie; Dagelijkse Routines	-Tijdsmarkering -Tijdlijnen en tijdgebaren in ruimte -manier

Tabel 3 Wij Gebaren 5 voorbeeld

6	Sociale netwerken: Complimenten (2) Afzien van doven (2)	Persoonlijk	C: Instellingen T: Sociale netwerken	-Gezichtsuitdrukkingen adjectief, adverbiaal -mondbewegingen (OC) --NM grammaticale markeerders (Prosodie) -Zinstypen -Taalfunctie: nuances
8	Rolnemen, dialoog en interactie (2)	Persoonlijk Publiek	C: Gebeurtenissen; Dingen; Plaatsen T: Voorvallen; Dieren	-Lokalisatie -Zinstypen-en zinsvolgorde -Werkwoordtypen: locatief, directioneel, achteruit, oriëntationeel
11	Formeel en informeel (Taalfunctie 2)	Persoonlijk Publiek	C: Gebeurtenissen; Plaatsen T: Uitstapjes; Ontmoeten; Openbare gebouwen;	-niet manuele bijwoorden -Tijdsmarkering

Literatuurlijst

ATERK (2013). *Europees Referentiekader voor Talen: Gebarentalen*. HU. Available at https://www.academia.edu/3748474/ATERK_NGT_2013_Europees_Referentiekader_voor_Talen_Gebarentalen_CEFR_CEFR_for_Sign_Languages_Dutch_version_

Council of Europe (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Strasbourg, France: Language Policy Unit. Retrieved from http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/framework_en.pdf

De Geus, M., Oyserman, J., & Snoddon, K. (2015, July 30). *Using the Common European Framework of Reference for Languages to teach sign language to parents of Deaf children*. Presentation at the XVII World Congress of the World Federation of the Deaf, Istanbul, Turkey.

Nederlandse Taalunie (2008). *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen*. Den Haag: Nederlandse Taalunie. Retrieved from http://taalunieversum.org/sites/tuv/files/downloads/gemeenschappelijk_europees_referentiekader.pdf

Oyserman, J. & de Geus, M. (to appear). Implementing a new design in parent sign language teaching: The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). To appear in Snoddon, K. & Weber, J. (forthcoming). *Critical perspectives on plurilingualism in deaf education*. Dordrecht, The Netherlands: Springer.

Contact onze team for meer informatie en prijsopgave

Via email: edusign@xs4all.nl
 Op twitter: [@edusign2](https://twitter.com/edusign2)
 Op website: www.edu-sign.com
 Op whatsapp: +31 6 250 533 50
 Op skype: edusign2